

درآمدی بر

تاریخ
جامعه‌شناسی
شناخت

منوچهر آشتیانی

سرشناسه: آشتیانی، منوچهر، ۱۳۱۱ -

عنوان و نام پدیدآور: درآمدی بر تاریخ جامعه‌شناسی شناخت / نویسنده: منوچهر آشتیانی؛
ویراستار: فنی ابوالفضل قوی‌البینه.

مشخصات نشر: تهران: موسسه فرهنگی هنری پگاه روزگار نو، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۲۸۷ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۰۰۱۳-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: شناخت (جامعه‌شناسی)

موضوع: Knowledge, Sociology of

شناسه افزوده: قوی‌البینه، ابوالفضل، ۱۳۶۷-، ویراستار

رده بندی کنگره: BD۱۷۵

رده بندی دیویی: ۳۰۶/۴۲

شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۰۱۳۳۴

نویسنده: منوچهر آشتیانی

ویراستار: حسنعلی بنی‌البنیه

ناشر: نگاه روزگار نو

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹

چاپ و صحافی: بوستان کتاب

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۰۰-۱۳-۹

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۴۹۰۰۰ تومان

📍 خیابان طالقانی، خیابان ملک الشعراء بهار، پلاک ۱۲

☎ ۸۸۸۰۷۱۸۸

Rpub.ir 🌐

@roozegareno.pub 📷

حقوق چاپ و نشر محفوظ است.

۱۱۳ چستی جامعه‌شناسی شناخت

۱۱۳ اصطلاح جامعه‌شناسی شناخت

۱۱۵ پیوند میان جامعه و شناخت در آرای جامعه‌شناسان شناخت

۱۲۱ انکار پیوند میان جامعه و شناخت

۱۲۴ تعریف جامعه‌شناسی شناخت

۱۲۰ جامعه‌شناسی شناخت و تاریخ اندیشه

۱۲۰ جامعه‌شناسی شناخت در ایران

۱۲۶ تأثیر پیدایش تفکر عقلانی

۱۲۶ انسان‌گرایی ریشین تا انسان خردمند

۱۲۷ آیین پرستی در ایران و هند

۱۲۸ بنیادهای اولیه شناخت عقلانی در یونان باستان

۱۲۸ گذار از اسطوره (میترا) به عقلانیت (لوگوس)

۱۳۰ تکوین علم جامعه‌شناسی شناخت

۱۳۱ رنسانس و بازگشت به انسان

۱۳۲ جامعه‌شناسی شناخت در پیوند با دیگر ادیان جامعه‌شناسی

۱۳۴ جامعه‌شناسی شناخت و علم و تکنولوژی

۱۳۵ رابطه دیالکتیکی شناخت و هستی در جامعه‌شناسی شناخت

۱۳۵ جامعه‌شناسی شناخت و انسان‌شناسی

۱۳۹ یکتاگرایی در جامعه‌شناسی شناخت

۱۳۹ رد یکتاگرایی و تأکید بر دیالکتیک میان سوژه و ابژه در

جامعه‌شناسی شناخت

۱۴۱ تقابل نظریه ماکس شتار با آرای مارکس و مانهایم درباره چستی

جامعه‌شناسی شناخت

۴۴ | تأثیر وقایع اجتماعی، فرهنگی و تمدنی بر جامعه‌شناسی شناخت

۴۴ | چهار مرحله پیدایش جامعه‌شناسی شناخت از نظر مانهایم

۴۵ | تعیین تناسب بنیادی بین شناخت و هستی

۴۵ | جامعه‌شناسی شناخت، علم بررسی روابط دیالکتیکی

جریان‌های اجتماعی - تاریخی

۴۶ | مطلق‌گرایی و نسبی‌گرایی در جامعه‌شناسی شناخت

۴۶ | تمایل تفکر انسانی به مطلق‌سازی امور

۴۷ | پیوند هستی و فکر و رد نسبی‌گرایی

۴۷ | مطلق‌سازی علوم طبیعی در فلسفه پوزیتیویستی

۴۸ | نقد بر عامل ایجاد جامعه‌شناسی شناخت

۴۹ | بنیاد جامعه‌شناسی شناخت در آلمان و آمریکا

۵۱ | جامعه‌شناسی شناخت بر آرای اندیشمندان

۵۱ | مروری بر آرای مهم‌ترین جامعه‌شناسان شناخت

۵۲ | ویلهلم یروزالم

۵۳ | امیل دورکهایم

۵۴ | ماکس شتتر

۵۵ | کارل مانهایم

۵۷ | ژرژ گوروچ

۵۸ | ارنست گرون والد

۵۹ | ورنر اشتارک

۶۰ | یولیوس کرافت و فلورین زنانیکی

۶۲ | یولیوس شاف

۶۳ | جامعه‌شناسی شناخت مارکسیستی

۶۳ | پیتر برگرو توماس لوکمان

۷۰ | ریشه‌های جامعه‌شناسی شناخت در آرای برخی جامعه‌شناسان بزرگ

۱۷۲ | مونتسکیو و انعکاس ایده‌ها در زندگی اجتماعی انسان‌ها

۱۷۴ | ویلفردو پاره‌تو و دینامیک اجتماعی

۱۷۵ | هنری سن سیمون و تغییر بنیادی نظام اجتماعی

۱۷۶ | آگوست کنت و پوزیتیویسم

۱۷۹ | فرانسیس بیکن و بت‌های ذهنی

۱۸۵ | دورکهایم و جامعه‌شناسی شناخت

۱۸۵ | رابطه دیالکتیکی فکر و وجود در تاریخ بشر

۱۸۷ | مفاد اصلی تمرکز جریان دیالکتیکی میان وجود و فکر

۱۸۸ | اصل دورکهایم و بنیادگذاری جامعه‌شناسی شناخت

۱۹۵ | موضوعات اساسی در جامعه‌شناسی دورکهایم

۱۹۶ | دورکهایم و «اشکال بنیادی حیات دینی»

۱۰۰ | توتم و توتم‌پرستی

۱۰۴ | پیوند جامعه، شناخت اخلاقیات

۱۱۱ | ژرژ گورویش و تحلیلی از جامعه‌شناسی معرفتی

۱۱۹ | جامعه‌شناسی شناخت در دوران جدید

۱۲۰ | گرون والد و سه مرحله تاریخی رابطه بین شناخت و هستی اجتماعی

۱۲۴ | هگل و تئوری هیستوریک جامعه‌شناسی شناخت

۱۲۶ | مسئله اساسی پیوند وجودی فکر

۱۲۸ | تقابل تئوری پسیکولوژیکی و تئوری هیستوریک در مسئله پیوند

وجودی و نتایج حاصل از آن

۱۳۰ | تاریخ جدید جامعه‌شناسی شناخت (از ۱۹۲۱ به بعد)

۱۳۱ | پوزیتیویسم

۱۳۱ | گانفرید سالامون

۱۳۲ | یولیوس کرافت

۱۳۲ | فردریش انگلس

۱۳۳ | کارل مانهایم

۱۳۴ | جامعه‌شناسی شناخت شبه مارکسیستی

۱۳۴ | لوکاچ

۱۳۶ | ماکس آدلر

۱۳۸ | زیگفريد مارک

۱۳۹ | ارنست لوالتر

۱۳۹ | امیل لدرر

۱۴۰ | کس شئلر

۱۴۸ | جامعه‌شناسی شناخت متأثر از هیستوریسم هگل

۱۴۸ | آلفرد وبر

۱۵۱ | الحساند هون شاتینگ

۱۵۲ | کارل مانهایم

۱۵۸ | جامعه‌شناسی شناخت کارل ماکس

۱۶۱ | بحث‌های توضیحی و انتقادی

۱۶۱ | کارکرد جامعه‌شناسی شناخت

۱۶۲ | هدف اصلی جامعه‌شناسی شناخت

۱۶۴ | دو نوع جامعه‌شناسی شناخت (خرد و کلان‌گر)

۱۶۷ | نقش معرفت‌شناسی در تطور جامعه‌شناسی شناخت

۱۶۹ | جامعه‌شناسی شناخت و تفکرات ایدئولوژیکی

۱۷۷ | وابستگی اجتماعی آگاهی و آزادی تفکر انسان

۱۷۹ | نسبیت تاریخی حقیقت

۱۸۷ | تعیینات آگاهی در جامعه‌شناسی شناخت

۱۸۷ | ملاحظه بیرونی تاریخ ایده‌ها

۱۸۸ | جامعه‌شناسی شناخت پراگماتیستی

۱۸۹ | نسبی و مطلق بودن همزمان آموزه واقعیت

۱۹۰ | نسبی‌گرایی (رولاتیویسم) در جامعه‌شناسی شناخت

۱۹۱ | رابطه مقتضیات اجتماعی با نیازهای فکری

۱۹۲ | تأثیر موضوعات مختلف اجتماعی در سیستم‌های فکری

۱۹۳ | رابطه طبیعت و خرد انسانی

۱۹۵ | مسئله اساسی طرز تعیین آگاهی و رویکردهای مختلف به آن

۲۰۲ | آزادی فکر

۲۰۳ | ارتباط مناسبات اجتماعی با انواع شناخت‌های انسانی

۲۰۶ | درک‌گرایی (فونکسیونالیسم) و روابط دیالکتیکی اجتماعی و معرفتی

۲۰۷ | تأثیر موضوعات اجتماعی بر ارزش عینی شناخت انسان

۲۱۳ | چیست؟ پی‌گویی شناخت

۲۱۵ | ایده‌ها، مشابه‌مانی

۲۱۶ | شناخت به عنوان تولید ایده‌آل جهان واقع

۲۱۷ | مقولات به مثابه ادوات شناختی ذهن

۲۱۸ | جامعه‌شناسی شناخت و مقتضیات

۲۲۰ | چارچوب‌های اجتماعی شناخت

۲۲۱ | مقولات

۲۲۲ | طبقات، اقشار و ساخت‌های اجتماعی

۲۲۳ | موقعیت‌های اجتماعی

۲۲۳ | شناخت‌های جمعی

۲۲۳ | تأثیرگذاری شناخت‌ها بر هم

۲۲۴ | خرد اجتماعی

۲۲۵ | وظایف جامعه‌شناسی شناخت در ارتباط با چارچوب‌های

اجتماعی شناخت

۲۲۵ | معرفت‌شناسی و چارچوب‌های اجتماعی شناخت

۲۲۶ | توده‌ها به صورت چارچوب اجتماعی معرفت

۲۲۷ | جامعه‌شناسی جامعه‌شناسی

۲۲۸ | زبان‌گرایی

۲۲۸ | انسانی شدن کلام الهی و تولد انسان جدید

۲۲۹ | انسان‌شناسی فرهنگی

۲۳۱ | جامعه‌شناسی شناخت اروپایی و آمریکایی

۲۳۲ | مدل شناخت جوامع

۲۳۴ | جامعه‌شناسی شناخت انتقادی

۲۳۵ | نقد شناخت در گذار از فتودالیسم به بورژوازی

۲۳۵ | مدل ایدئولوژی توسط پوزیتیویسم و مارکسیسم

۲۳۷ | افلا علمی جامعه‌شناسی شناخت

۲۳۷ | جامعه‌شناسی شناخت به عنوان یک دانش مستقل

۲۳۷ | گزار از رکنیسم به جامعه‌شناسی شناخت مستقل

۲۳۸ | جامعه‌شناسی شناخت به مثابه یک دیسیپلین آکادمیک

۲۴۵ | مؤخره

۲۴۵ | تغییر بنیادی دنیای جدید و تغییر مسائل جامعه‌شناختی

۲۴۶ | موضوعات مطروحه جامعه‌شناسی شناخت در دو قرن اخیر

۲۴۸ | آسیب‌های تهدیدکننده جامعه‌شناسی شناخت

۲۵۱ | یادداشت‌ها

۲۶۷ | نمایه اشخاص

۲۷۱ | نمایه اصطلاحات

به تاسف باید گفت که در این زمینه، پژوهش‌های علمی و پژوهشی به اندازه کافی انجام نشده است و نیاز به تحقیقات بیشتر در این زمینه احساس می‌شود.

این پژوهش به منظور بررسی و شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه و پیشرفت جامعه‌شناسی در ایران انجام شده است. در این پژوهش، به بررسی نقش‌های مختلف عوامل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در توسعه جامعه‌شناسی پرداخته شده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که عوامل متعددی در توسعه جامعه‌شناسی در ایران مؤثر بوده است و نیاز به برنامه‌ریزی دقیق و سیاست‌گذاری مناسب در این زمینه احساس می‌شود.

این پژوهش به منظور بررسی و شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه و پیشرفت جامعه‌شناسی در ایران انجام شده است. در این پژوهش، به بررسی نقش‌های مختلف عوامل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در توسعه جامعه‌شناسی پرداخته شده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که عوامل متعددی در توسعه جامعه‌شناسی در ایران مؤثر بوده است و نیاز به برنامه‌ریزی دقیق و سیاست‌گذاری مناسب در این زمینه احساس می‌شود.

پیشگفتار

نگارنده از سال ۱۳۵۱ که نخستین اثر خود را ذیل عنوان «جامعه‌شناسی معرفتی» در انتشارات ملی سابق (شهید بهشتی کنونی) انتشار داده‌ام، و این اثر سال‌ها در چند دانشگاه تهران موضوع تدریس قرار گرفت، تا به امروز آثار دیگری در باب «جامعه‌شناسی شناخت» ماکس شتار، «جامعه‌شناسی شناخت کمال ماهایم»، «مارکس و جامعه‌شناسی شناخت»، «مارکس وبر و جامعه‌شناسی شناخت» نگاشته‌ام. غیر از این آثار اصلی مقالات و مطالب منصف راجع به جامعه‌شناسی شناخت نگاشته و منتشر ساخته‌ام تا این دانش را در حد امکان به خوانندگان ایرانی هموطن خود معرفی نمایم.

حال تحت عنوان «درآمدی به تاریخ جامعه‌شناسی شناخت»، اثر حاضر را تقدیم خوانندگان آن می‌سازم. این درآمد تنها شبیحی از اطلاعات نگارنده درباره این بخش از دانش جامعه‌شناسی را نشان می‌دهد و نگارنده در این «درآمد» حتی استفاده مستقیمی از

آثار اصلی خود ننموده است. مع الوصف نگارنده امیدوار است در این «درآمد» توانسته باشد علاقه‌مندان به این جامعه‌شناسی را با چند و چون این دانش تا حدی آشنا و علاقه‌مند سازد.

از ارائه توضیحات مفصلی در این باره اجتناب می‌کنم و تنها آرزومندم که جامعه‌شناسی شناخت نزد خوانندگان ایرانی، مشتاقانی بیابا تا شاید راه این علم را ادامه دهند. لازم می‌بینم از نشر پگاه روزگاران در این باره تشکر کنم، زیرا امثال من به این مقاصد عالی نمی‌توانستم رسید اگر عزم ناشر چند گامی پیش نمی‌نهاد.

رباره نام نواقص و کمبودها و خطاهایی که در نگارش این درآمد جلب شد، ام از خوانندگان آن معذرت می‌طلبم و توجه آنان را به آثار اصلی نگارنده در این باره، که در فوق به آنها اشاره شد، جلب می‌کنم.

منوچهر آشتیانی

پاییز ۱۳۹۸